

mellem Ind- og Udlaansrenten kan derfor være mindre —, og det ligger endelig i, at Sparekasserne ikke har Aktionærer, som skal honoreres med et Udbytte. Den af Statistisk Departement sidst udsendte Aarbog viser, at der i 1918 er givet 30,87 Mill. Kr. i Udbytte til Bankaktionærer, og da Bankernes Aktiekapital er ca. 320 Mill. Kr., vil det altsaa sige ca. 10 pCt. i Gennemsnit. Naar man erkender det Faktum, at Pengene bliver 2 à 3 pCt. dyrere, naar de skal have i en Bank — og dette er ikke en Kritik mod Bankernes Virksomhed, thi det hænger sammen med de her paapegede Forhold —, synes jeg ikke, at man uden Betænkelighed kan være Vidne til den Forskydning, der sker i vore Sparemidlers Anbringelse. Forud for Verdenskrigen var de fordelte omtrent ligeligt imellem Banker og Sparekasser. Forskydningen er navnlig kommet nu under Verdenskrigen og har i de sidste Aar taget megen Fart, saaledes at Forholdet nu er dette, at der i Banker indestaar 2 440,7 Mill. Kr. og i Sparekasser 1 189 Millioner, saaledes at Sparekasserne næppe har $\frac{1}{3}$ af Sparernes Midler. Jeg kan, som sagt, ikke undlade at udtrykke min Beklagelse herover netop paa Baggrund af, at de, der skal bruge Pengene, de energiske Folk, som staar og har Arbejdsvillighed, men mangler Kapital, derigennem maa betale saa dyrt for dem. Hvis Pengene kunde komme ud fra Bankerne til samme billige Rente som fra Sparekasserne, havde jeg ikke nogen som helst Adkomst til og vilde heller ikke udtale nogen Beklagelse over, at denne Forskydning finder Sted. Men man kan ikke lukke Øjnene for, at saaledes ligger Landet ikke. Derfor nærer jeg nogen Frygt for de Arbejdsvilkaar, der vil blive givet Sparekasserne, naar nu Bankerne i Henseende til Stempelbegunstigelse bliver lige-stillet med dem.

Man har heller ikke kunnet opnaa noget med Hensyn til en Fastsættelse af Indlaansrentens Størrelse. Dette er forsøgt her i Folketinget tidligere, men det var et mislykket Forsøg, maa man sige, og det bliver vel ogsaa nok umuligt at fastsætte en Maksimumsrente for en Vare, som er international. Men det er dog i Kraft af den Omstændighed, at Bankerne har kunnet overbyde Sparekasserne, hvad Indlaansrenten angaar, at Bankerne har kunnet drage Penge til sig, og derfor kunde jeg have ønsket det Princip gennemført, at Penge, indsatte paa Kontrabog, skal Banker, naar de skal have samme Ret til at modtage Indlaan paa

Kontrabog som Sparekasser, ogsaa have en tilsvarende Pligt til at lade gaa ud paa Sparekassevilkaar, og at de skal hjælpe med Laangivning paa Tider, hvor Forholdene for Kredittforeningsobligationerne ikke frister Folk til at søge Laan hos Kredittforeningerne. Men Bankerne faar ikke nogen saadan Forpligtelse, de beholde tværtimod deres Frihed til at bringe de indsatte Pengemidler praktisk talt i saa stor Udstrækning, som de vil, ganske som de selv ønsker det. Naar de kan anbringe dem paa Veksler, saa siger det sig selv, at saa vil de let kunne overbyde de andre Pengeinstitutter, Sparekasserne, i Indlaansrente, idet de sidst nævnte har en vis Forpligtelse med Hensyn til deres Anbringelsesmaade, og denne Forpligtelse beholder de, hvad jeg for øvrigt ikke skal gøre nogen Indvending imod.

Naar man nu ophæver Stempelbegunstigelsens Betydning for Sparekasserne ved at give den ogsaa til Bankerne, synes jeg, det er ganske urigtigt at fratage dem Rettigheder, som de har haft i al den Tid, de har eksisteret, og det synes jeg, man gør i Forslagets § 1. Jeg maa sige, at naar jeg har læst den Henvendelse, som Landstingsudvalget har modtaget fra noget, der hedder „De danske Provinsbankers Forening“, og hvori denne udtaler sin store Tilfredshed med denne Lov, der gør skarpt Skel mellem Bank- og Sparekassevirksomhed, synes jeg, det er meget ubeskedent, at de vil gøre Indvending imod det, der bliver tilbage, og ikke en Gang vil lade Sparekasserne beholde den Ret, de har. Det, jeg her tænker paa, er Ordlyden af Forslagets § 1, som er en lidt anden, end den tidligere var. Jeg skal gerne indrømme, at der vistnok har fundet Forhandlinger Sted mellem den højtærede Handelsminister og Sparekasserne om denne Paragraf, og jeg tror egentlig, at Opfattelsen har været den, at der ikke i den Ordstilling, der her er brugt, er sket nogen Indskrænkning i Henseende til Forholdet; men navnlig ved at læse den højtærede Handelsministers Udtalelser i Landstinget synes jeg, at man faar det Indtryk, at der virkelig sker en Indskrænkning her. Jeg vilde derfor meget foretrække, at man havde holdt sig til den Ordlyd, som et Forslag havde, der blev forelagt i Landstinget den 5. Oktober 1915, og som var ganske enstemmigt tiltraadt her i Tinget. Det hedder i det Forslag om Vekseldiskontering, som jeg her tænker paa: „Sparekasser maa diskontere Veksler, men ikke afhænde dem